

Mest positivt å gå på en enkel skogsti

NINA-undersøkelse om fritidsbruk av skog

Å gå på en enkel skogsti er det miljøaspektet i skogen som de fleste vurderer som positivt i en NINA-undersøkelse. Deltakere i undersøkelsen er et representativt utvalg av de som bruker skogen til friluftsliv i skogområdene rundt Oslo og Skien.

BLANT de 17 miljøforholdene det ble spurt om (se figuren), ble det også vurdert som positivt at «stiene er godt merket», at en «går gjennom et uberørt skogsområde», og at «stien en går på er stokklagt i våte myrer».

De miljøforholdene som ble vurdert som mest negative, var å gå i «sølete hjulspor etter skogsmaskiner». Også forhold som «mye kvist og hogstavfall på skogbunnen», at en «kommer til en stor hogstflate», og at «veien er lagt i en steinfylling langs åssiden», ble vurdert som negative av et flertall av utvalget. Felles for disse miljøforholdene er at de er effekter som kan oppstå som følge av moderne skogsdrift.

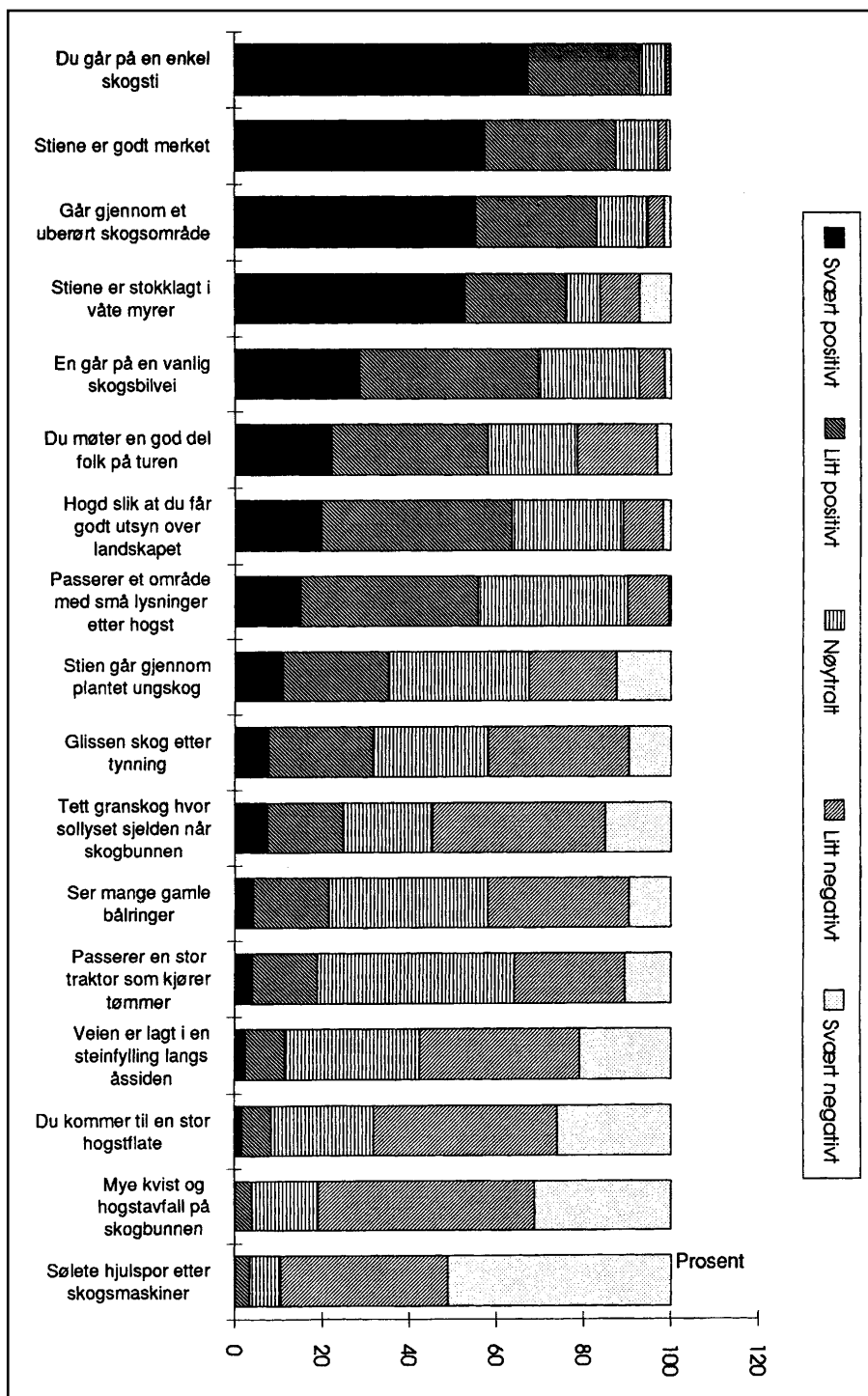
Sammenligning Oslo-Skien

En sammenligning mellom skogvandrere i Oslo og Skien viser enkelte signifikante forskjeller i miljøpreferansene, men forskjellene er forholdsvis små. Bare for vurderingen av antallet personer en møter på turen var forskjellene noe mer markert.

Skogvandrerne i Oslo er mer negative til «å møte mange folk» enn skogvandrerne i Skien. Denne forskjellen kan komme av at antallet personer en møter i Oslomarka er høyere enn i skogområdene rundt Skien.

Veier i skogen

Kvinner, enslige og personer med barn setter mer pris på veier enn andre. Menn, yngre personer og personer uten barn har noe høyere preferanser for urørt natur enn andre. Det er bare alderen som har effekt

når det gjelder negative effekter av skogbruket. Yngre var mer negative til disse miljøeffektene enn eldre.

Figuren viser holdningene til ulike miljøaspekter i skogen.

FAKTA

Hogstflater lite populære

Folk reagerer negativt på store hogstflater. Blant friluftslivsutøvere i Oslomarka mente noe over halvparten av de spurte at hogstflatene etter flatehogst var skjem-

mende i landskapet. Andelen med denne oppfatningen steg dersom flaten økte i areal, var dårligere tilpasset terrenget, og hadde mer kvistavfall.

FLATER med gjensatte frøtre og frøtrehogst vurderes mer positivt enn flater uten frøtre, viser en undersøkelse. Også i en annen undersøkelse fra Oslomarka reagerte majoriteten negativt på hogstflater. Et interessant funn i denne undersøkelsen er at andelen som reagerer negativt på hogstflater er lavere om vinteren enn når det er bar mark. I et fjellskogsområde ble folk spurt hva de forbandt med flatehogst. Følgende oppfatninger var mest utbredt: mye kvist og stubber, at de ødelegger naturen, at de er negative for dyreliv og at de gjør områdene triste. Hogstflater med stubbebryting var de flatene som ble bedømt mest negativt.

Gruppehogst positivt

Av ulike hogstformer er folk relativt positive til mindre flater og gruppehogst. Friluftslivsutøvere i Oslomarka gir en relativt positiv vurdering av gruppehogst (hogst på mindre arealer) med naturlig foryngelse.

Tynning virker vanligvis positivt på folks vurdering av landskapet. Det er funnet at tynningshogst har positive effekter på folks vurdering av skogens skjønnhet. Disse funnene var under forutsetning av at kvist og annet hogstavfall ble ryddet opp.

Samspill i landskapet

Hogstflater har isolert sett ingen positiv effekt, men kan i samspill med andre miljøforhold gi en mer positiv vurdering av et sted, blant annet er det funnet at hogstflater som åpner utsikt mot et skogsvann gir en mer positiv vurdering av et sted. Dette gir en advarsel om at en ikke må glemme samspilleffektene mellom de ulike landskapselementene. Folk opplever landskapet som et hele, og ikke fragmentert i hogstflater, veier, bekker, vann, med mere.

Beskjedne hogstflater

Selv om hogstflater vanligvis ikke blir vurdert positivt, kan det være slik at hogstflatene dominerer skogen i så liten grad at de ikke reduserer folks friluftslivsopplevelse. I en undersøkelse fra Bymarka i Trondheim svarte flertallet at de syntes antallet hogstflater var passe.

Over halvparten av spurte fritidsbrukere av Oslomarka synes at hogstflatene etter flatehogst er skjemmende i landskapet.

Foto: KJETIL BJØRKLUND

Et flertall benytter skogene

FLERTALLET av befolkningen bruker de bynære skogene til friluftsliv. I Oslo hadde 80 prosent av de spurte vært på minst én slik tur, i Skien 77 prosent.

Friluftslivsutøverne bruker også de bynære skogområdene relativt mye.

Folk i Oslo har tilsammen gått på 15,1 millioner turer i skogene rundt byen siste år. Tilsvarende tall for Skien er 1,3 millioner turer.

Bruken av de bynære skogområdene synes også å være relativt stabil over tid. Friluftslivsutøverne i de to byene hadde brukt de bynære skog-

områdene i gjennomsnitt i 22 år.

Bruken av de bynære skogene er relativt intens, men hvor lang varighet har den enkelte tur? Undersøkelsen indikerer at de bynære skogene hovedsakelig brukes til turer av kortere varighet.

Hele 71 prosent av utvalget er vanligvis på kortere turer, dvs. turer med varighet under tre timer. 28 prosent er på dagsturer med over tre timers varighet. Svært få er på overnattingsturer (2 prosent). Igjen var det ingen klare forskjeller mellom utøverne i de to byene.

Søndag er turdag

Både i Oslo og Skien er søndag den dagen hvor flest vanligvis er på tur i skogen. Rundt 90 prosent av utvalget er vanligvis på tur på søndager.

Andelen som vanligvis er på tur på hverdager er på henholdsvis 41 prosent i Skien og 34 prosent i Oslo. Andelen som vanligvis er på tur om lørdager er på 33 prosent i Skien og 46 prosent i Oslo. Bare for lørdager var det signifikante forskjeller mellom de to byene. I Skien brukes skog-

områdene mye mer om våren enn i Oslo. Også om høsten er bruken høyere i Skien. Om vinteren og til en viss grad om høsten er bruken i Oslo høyere enn i Skien.

Stoffet er hentet fra

NINA Oppdragsmelding 325

Jørund Aasetre

«Friluftsliv i bynære skogområder — En undersøkelse blant turgåere i Skien og Oslo».